

Gerra amb quatre nanses amb apèndix de botó

Aquesta gerreta de ceràmica, decorada i esgrafiada en verd i mangànès, prové de les excavacions arqueològiques realitzades al principi de la dècada dels noranta del segle passat a la plaça de Sant Jaume de Tortosa. En aquest espai urbà, al llarg dels darrers segles, hi havia estat ubicada l'església de Sant Jaume, la qual fou enderrocada després de la darrera guerra civil a causa dels greus desperfectes que presentava l'edifici després d'haver sigut incendiat i bombardejat durant aquell conflicte.

A la zona de la capçalera de l'antic temple parroquial, en un espai no afectat per l'obertura de fosses funeràries durant l'època moderna, hi aparegué un petit sector urbà d'època andalusina dels segles X-XII molt ben conservat, d'on fou recuperat un interessant conjunt d'objectes. D'entre aquests, destaca la

gerra de ceràmica decorada que tot seguit presentem. La peça, segurament destinada al servei de taula com a contenidor, fou realitzada amb una tècnica mixta: al torn el cos i a mà les nanses i els botons superiors.

Aparegué pràcticament intacta amb una decoració aplicada amb la tècnica coneguda per verd i mangànès, ja que s'empren els colors verd (procedent d'òxids de coure) i el morat o negre (que s'extrau del mangànès) a sobre d'un fons blanqui-

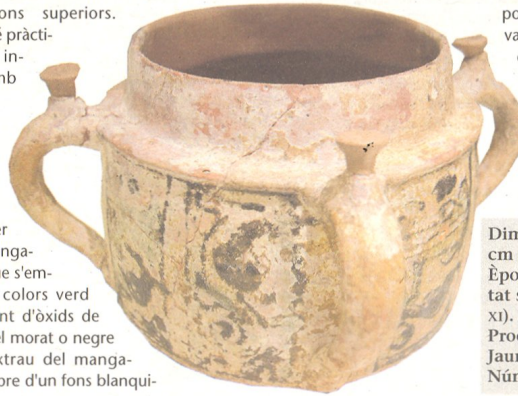
nós que ajuda a ressaltar els elements decoratius. Com a decoració presenta dos bandes: en la superior, un motiu geomètric en forma d'aspes, reomplert de llàgrimes

perles, i baix d'aquesta, la inscripció contínua en caràcters cúfics "al-mulk", que podríem traduir més o menys de forma aproximada per el poder. Alguns estudiosos relacionen aquesta inscripció amb el poder civil dels omeies de Còrdova, mentre que d'altres pensen que cal relacionar-la amb els àmbits màgic i religiós més que amb temes de caire polític.

En el moment en què fou obrada la peça, aquesta

tècnica decorativa era una innovació tècnica recent, senyal inequívoc del desenvolupament urbà i econòmic al qual va arribar la Tortosa islàmica, una etapa històrica malauradament encara prou desconeguda, tot i els destacats avenços que s'hi han fet les darreres dècades gràcies a les importants excavacions arqueològiques realitzades.

Joan-Hilari Muñoz

Dimensions: 15,2 cm x 13,4 cm (màxim).

Època Islàmica (segona meitat segle X, primer quart segle XI).

Procedència: plaça de Sant Jaume de Tortosa.
Núm. inventari: 1.748.

Per saber-ne més:
MARTÍNEZ, J.:

Jaciment de la plaça de Sant Jaume, Catalunya Romànica, Vol XXVI. Barcelona, 1997.

IZQUIERDO, P.: Gerreta, l'Islam i Catalunya. Catàleg. Barcelona, 1998, 49-51.